

ÎNSEMĂRI BIBLIOGRAFICE

EUGEN CHIRILĂ, NICOLAE GUDEA, GHEORGHE MOLDOVAN, *Tezaur și descoperiri monetare din Muzeul Municipal Sighișoara*. Muzeul Municipal Sighișoara, 1972, 85 p + 19 planșe și o hartă.

În volumul de față, autorii prezintă descoperiri monetare (piese izolate și tezaure) aflate în Muzeul Municipal Sighișoara, precum și piese antice, medievale și moderne din colecția aceluiași muzeu.

Materialul este așezat cronologic. În primul capitol, se relatează despre o monedă de bronz de la Filip al II-lea, regele Macedoniei, găsită în cimitirul de pe Dealul Turcului (Wietenberg) și despre o monedă dacică de tip Hunedoara, descoperită în împrejurimile satului Singeorzu Nou, jud. Bistrița-Năsăud. În capitolele următoare, sînt arătate descoperirile de denari republicani și de monede imperiale romane, în Transilvania, precum și descoperirile recente de monede imperiale romane provenind numai din zona orașului Sighișoara, din necropola de la Pîrîul Hotarului; de asemenea, se publică tezaurul monetar roman imperial de la Laslea, jud. Sibiu.

În continuare, autorii prezintă tezaurele monetare medievale de la: Lechința de Mureș, jud. Mureș, din secolul al XVI-lea, format din 440 denari de ar-

gint, dintre care 5 emiși de principatul Transilvaniei, iar restul ungurești; Șeica Mică, jud. Sibiu, din secolele XVI—XVII, din cuprinsul căruia 114 piese de argint (denari, groși, 1/2 groși, pfennigi și kreuzeri) se află la Muzeul Sighișoara și sînt emise în Transilvania, Polonia, Lituania, Danzig, Ungaria și diverse state din imperiul romano-german; Malîncrav, jud. Sibiu, secolul XVII-lea, tezaur din care 142 piese de argint (groși mari, piese de 1,5 groși și groși) au intrat în posesia Muzeului din Sighișoara și sînt emise în Transilvania, Polonia, Ungaria, Prusia, Elbing.

Articolele referitoare la ultimele două tezaure constituie un studiu amănunțit și valoros asupra monedelor mărunte de argint, care au circulat în Transilvania în secolele XVI—XVII, aducînd reale contribuții în acest sens. Ele reprezintă, așa cum arată și autorii acestui volum în „Cuvînt înainte“, încercări de sinteză, la care s-a ajuns în urma studierii a numeroase tezaure din această vreme, găsite în Transilvania.

Colaborînd cu o seamă de muzee locale, cercetătorul Eugen Chirilă a dat la iveală o serie de contribuții valoroase cu privire la circulația monetară în Transilvania, îndeosebi pentru perioada secole-

lor XV—XVIII, pe linia căroră se înscrie și prezentul volum, care este publicat separat și în versiune germană.

Elena Isăcescu

ELVIRA ELIZA CLAIN-STEFANELLI, *Numismatics — an Ancient Science. A Survey of its History* (Contributions from the Museum of History and Technology: Paper 32). Washington D.C., 1965, 101 (102) pp., cu 47 fig. în text; *Italian Coin Engravers Since 1800* (Contributions from the Museum...: Paper 33). Washington D.C., 1965, 67 (68) pp., cu 138 fig. în text.

D-na Elvira Eliza Clain-Stefanelli, conservator al secției numismatice a Muzeului de Istorie și de Tehnologie — care funcționează în cadrul celebrei Smithsonian Institution din Washington —, a publicat în anii din urmă câteva remarcabile studii de numismatică și de medalistică. Este originară din România, ca de altfel și soțul său, dr. Vladimir Clain-Stefanelli, șeful aceleiași secții numismatice.

În prima contribuție, autoarea trasează istoricul numismaticii, ca disciplină distinctă, precum și raporturile ei cu alte științe: istoria, economia politică sau istoria artei. În continuare, ea prezintă începuturile colecționării de monede, preocupări care apar încă din antichitate. Paralel cu dezvoltarea acestor preocupări, se ivesc și încercările de a studia monedele păstrate în colecții, studii care vor căpăta un caracter științific începînd din secolul al XVIII-lea, cînd savanți de mare renume își îndreaptă atenția asu-

pra acestui domeniu de cercetare. Un capitol întreg este consacrat activității numismatice, desfășurate în Statele Unite ale Americii. Lucrarea se încheie cu bibliografia operelor folosite și cu un indice general.

În cea de-a doua contribuție, autoarea se ocupă de artiștii italieni, gravori de monede și de medalii, emise de la 1800 pînă în zilele noastre. Sînt reliefate tendințele actuale ale artei medalistice italiene, pe cale de a părăsi repetarea vechilor teme greco-romane, devenită un „manierism obsesiv“, și de a se întoarce la valorile Renașterii, tratate într-o concepție modernă. La sfîrșit, bibliografia de referință și un indice al artiștilor citați completează acest valoros studiu dedicat istoriei artei medalistice din ultimii 160 de ani, în țara care a dat culturii universale un artist ca Pisanello.

Octavian Iliescu

MUHAMMAD ABU-L-FARAJ AL-'USH, *Trésor de monnaies d'argent trouvé à Umm-Hajarah*, Damas, Publication de la Direction Générale des Antiquités et des Musées, 1972, 113 p. + 18 pl. + 23 p. rezumat francez.

Autorul prezintă, succint în franceză (p. 1—23) și detaliat în arabă, un tezaur de 409 dirhemi de argint găsiți în mod întîmplător în anul 1970, în partea

de nord-est a Siriei, în apropierea micii localități Umm-Hajarah.

În urma studierii și clasificării, monedele descoperite se prezintă astfel:

I Sassanide	155
II Arabo-sassanide	54
II Umayyade	17
IV Umayyade revoluționare	2
V Umayyade Andalou	1
VI Abbasside	179
VII Selgiucide	1
	403

Monedele sînt descrise în cadrul cronologic, precizîndu-se pentru fiecare monedă în parte, anul Hegirei, diam. și greutatea. Se începe cu cele sassanide de pe la mijlocul sec. al V-lea și se încheie cu cele ale Abassizilor 193—198 H=A. D. 809—813. Cele 18 planșe executate în bune condiții tehnice, ajută pe cercetători să poată urmări amănuntele care-i interesează.

Ultima pare a fi spurie.

Bucur Mitrea

CRONICĂ

VARIA

I. Manifestări internaționale în domeniul numismaticii și al medalisticii.

Cercetătorii din țara noastră au avut prilejul de a participa recent la câteva manifestări internaționale de un larg ecou, în domeniul principalelor discipline cultivate de publicația noastră: numismatica și medalistica. Le consemnăm aici, pentru informarea tuturor celor interesați de progresul acestor discipline.

Simposionul de Numismatică Medievală de la Praga-Liblice, 1970. Intre 14 și 20 sept. 1970, a avut loc la Praga și la Liblice, un Simposion Internațional de Numismatică Medievală, organizat de Comisia Numismatică a Institutului de Istorie cehoslovacă și mondială de pe lângă Academia de Științe Cehoslovace, Cabinetul de Medalii al Muzeului Național din Praga și Comisia Internațională de Numismatică. Tema dezbătută: Începuturile monedei mari de argint și ale monedei de aur în Europa Centrală (1250—1350). Lucrările propriu-zise ale acestei întrilniri internaționale s-au desfășurat între 15—17 sept. la Liblice — orașel situat în apropiere de Praga. Ele au constat din prezentarea unor referate, pe marginea cărora s-au purtat discuții foarte interesante. Iată numele raportorilor și titlul rapoartelor prezentate:

— Dr. Josef Janáček (Praga): *L'État tchèque et l'Europe Centrale vers l'année 1300*;

— Prof. Philip Grierson (Cambridge): *Le gros en Italie et les commencements de la monnaie d'or*;

— Jean Lafaurie (Paris): *Le gros tournois en France* (acest raport a fost prezentat, în lipsa autorului, de către Mme Françoise Dumas de la Cabinetul de Medalii al Bibliotecii Naționale din Paris);

— Ing. Ivo Pánek (Praga): *Das Münzvermächtnis der 13. Jahrhunderts in Böhmen*;

— Dr. Jiří Sejbal (Brno): *Das Erbgut des Münzwesens des 13. Jahrhunderts in Mähren und Schlesien*;

- Prof. dr. Emanuela Nohejlová-Pratová (Praga) : *Grossi Pragenses* ;
- Dr. Lubomír Nemeškal (Praga) : *Die Verankerung des Prager Groschens und des böhmischen Florens in gleichzeitiger Währung* ;
- Prof. dr. Jaroslav Pošváb (Brno) : *Die Ankehrung des Prager Groschens und des böhmischen Florens in gleichzeitiger Währung in Mähren und Schlesien* ; (autorul referatului a fost absent) ;
- Dr. Karel Castelin (Praga) : *Die Kurse böhmische Groschen und Goldgulden in den Jahren 1300—1350* ;
- Ing. František Cach (Praga) : *Beitrag zur Münztechnik der Groschenzeit* (autorul referatului a fost absent) ;
- Dr. Stefan Kazimír (Bratislava) : *Münzmetallproduktion und Münzprägung in der Slowakei im 13. Jahrhunderte und zu Beginn des 14. Jahrhunderts* ;
- Dr. Lajos Huszár (Budapesta) : *Der Beginn der Goldgulden- und Groschenprägung in Ungarn* ;
- Prof. dr. Ryszard Kiersnowski (Varșovia) : *Le gros et le ducat de Cracovie* ;
- Dr. Peter Berghaus (Münster) : *Die Ausbreitung der Goldmünze und des Groschen in den deutschen Ländern zu Beginn des 14. Jahrhunderts* (referat prezentat, în lipsa autorului, de către dr. Wolfgang Hess, Marburg) ;
- Dr. Bernhard Koch (Viena) : *Die Anfänge der Gold- und Groschenmünzen in den österreichischen Alpenländern 1250—1350* ;
- Raymond Weiller (Luxemburg) : *La frappe en Luxembourg vers 1300* ;

Au participat la lucrările acestui simposion cercetători din următoarele țări : Anglia (3), Austria (1), Belgia (1), Danemarca (2), Elveția (3), Finlanda (1), Franța (2), R. D. Germană (2), R. F. Germania (4), Italia (1), Luxemburg (1), Norvegia (1), Olanda (1), Polonia (7), România (1), Suedia (1) și Cehoslovacia, țara gazdă (31).

Sesiunile de lucru au fost prezidate succesiv de către următorii delegați : Me Colin Martin (Lausanne, reprezentant al Comisiei Internaționale de Numismatică), dr. Helena Johnová (Praga), Octavian Iliescu (București), dr. Brita Malmer (Stockholm), prof. dr. Dietrich Schwartz. (Zürich), dr. Gert Hatz (Hamburg), prof. dr. Zbigniew Żabiński (Cracovia), prof. dr. Jinřich Šebánek (Brno), dr. Ivan Hlavaček (Praga), dipl. phil. Lore Börner (Berlin, reprezentînd pe prof. dr. Arthur Suhle), dr. Lúdmila Kraskovská (Bratislava) și Pierre-Paul Cokshaw (Bruxelles).

Lucrările simposionului au beneficiat de conducerea amabilă și neobosită a d-nei prof. dr. Emanuela Nohejlová-Pratová, președinta Comisiei de numismatică a Academiei de Științe Cehoslovace, ale cărei opere sînt bine cunoscute cercetătorilor români.

După închiderea lucrărilor, s-a ținut la Liblice, în ziua de 17 septembrie, o ședință a Comisiei Internaționale de Numismatică, prezidată de reprezentantul biroului acestei Comisii, d-l Colin Martin, avocat din Lausanne. D-sa a adus la cunoștința delegaților instituțiilor reprezentate în această Comisie cele discutate în ședința plenară, întrunită la 22 aug. 1970 la Moscova, cu prilejul celui de-al XIII-lea Congres internațional de științe istorice — ședință la care marea majoritate a acestor delegați nu au putut participa. La ședința din 17 sept. de la Liblice, a luat parte și semnatarul acestor rînduri, ca reprezentant al Academiei Republicii Socialiste România, afiliată la Comisia Internațională de Numismatică prin Cabinetul numismatic al Bibliotecii.

În timpul lucrărilor simposionului, s-a vizitat, la 15 septembrie, castelul de la Melnik, sediu al unui atelier monetar din sec. al X-lea, iar după închidere, s-au făcut excursii la Kutná Hora, localitate în care au fost emise numeroase serii de groși boemi ;

au mai fost vizitate de asemenea principalele monumente și așezăminte de cultură ale orașului Praga.

Delegații la simposion au luat parte la două recepții: una oferită de viceministrul Culturii al R. S. Cehoslovace, dr. Svagera, cealaltă de către dr. Helena Johnová, directoarea Muzeului Național de istorie din Praga; cu acest prilej, s-a inaugurat și expoziția Istoria monedei pe teritoriul Cehoslovaciei, organizată de Cabinetul de medalii al acestui Muzeu.

Lucrările simposionului de la Praga-Liblice s-au bucurat de un frumos succes. S-a făcut o dată mai mult dovada interesului major pe care îl prezintă manifestările științifice avînd o tematică mai restrînsă, dar care, întrunind specialiști în materie, le oferă acestora posibilitatea unor schimburi de vederi mult mai largi.

Al XIV-lea Congres Internațional de Studii Bizantine, București, 1971. Pentru a doua oară în mai puțin de cincizeci de ani, capitala țării noastre a fost locul de întîlnire a cercetătorilor în domeniul bizantinologiei, dîndu-le prilejul de a-și împărtăși roadele activității lor științifice. Se știe, într-adevăr, că primul congres internațional de studii bizantine s-a ținut la București, în 1924, ca urmare a unei profetice inițiative a savantului român Nicolae Iorga. A urmat un lung șir de asemenea manifestări științifice internaționale, pînă la cel de-al XIII-lea, ținut la Oxford, în 1966, cînd s-a luat hotărîrea ca următorul să aibă loc din nou la București.

În aceste împrejurări, cel de-al XIV-lea Congres Internațional de Studii Bizantine s-a întrunit în capitala țării noastre, între 6 și 12 sept. 1971, sub înaltul patronaj al tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, al cărui mesaj a fost citit în ședința inaugurală. Lucrările Congresului s-au desfășurat atît în ședințe plenare, care au dezbătut rapoartele privitoare la principalele teme, cît și în ședințe de secții (șapte la număr).

Numismatica și sigilografia au constituit obiectul secției a III-a, care s-a întrunit în după amiaza zilei de 10 septembrie. Au prezidat succesiv lucrările acestei secții următorii delegați: Octavian Iliescu și Mando Caramessini-Oeconomides.

După păstrarea unui moment de reculegere în memoria ilustrului cercetător al numismaticii bizantine care a fost Dott. Tommaso Bertelè (Verona), s-a trecut — în lipsa raportului introductiv ce urma să fie prezentat de către Dr. D. M. Metcalf (Oxford) — la susținerea următoarelor comunicări:

— Mando Caramessini — Oeconomides (Atena): *Contributions à l'étude du monnayage de Michel II d'Épire*;

— Todor Gerassimov (Sofia): *Monnaies byzantines en or portant des graffiti*;

— Jiří Sejbal (Brno): *Zur Problematik des Einflusses der byzantinischen Münz- und Geldwährung im Grossmährischen Reiche*;

— Bucur Mitrea (București): *Un trésor byzantin du VIIe siècle découvert à Pri-seaca en Valachie*;

— Octavian Iliescu (București): *Les monnaies byzantines coupées, découvertes en Roumanie*;

— Gheorghe Poenaru Bordea (București): *Monnaies byzantines des VIe—VIIe siècles en Dobroudja*;

— Valentina S. Sandrovskaja (Leningrad): *Несколько византийских печатей коллекции Эрмитажа*;

— Irina V. Sokolova (Leningrad): *Печати Херсонской Фемы*;

— Vera Zaleskaja (Leningrad): *Византийские амулеты и их связь с апокрифической литературой*;

— Jordanka Jurakova (Sofia) : *Sceaux de Constantin Humberto* ;

— Stelian Brezeanu (București) : *L'apparition de la monnaie des républiques italiennes et la situation de l'hyperpère nicéen* (această comunicare nu a mai fost susținută, din lipsă de timp ; ea va fi însă inclusă în actele congresului).

Cei prezenți au regretat lipsa unor colegi din Occident, înscriși la Congres, dar care au fost împiedecați să participe efectiv la lucrări ; în această situație, s-au găsit : D. M. Metcalf (Oxford), autorul raportului introductiv (raport prezentat după încheierea congresului) ; Giovanni Gorini (Padova), înscris cu comunicarea : *Le monete bizantine del Museo Bottacin di Padova* și Cécile Morrisson (Sèvres), având anunțată comunicarea : *Sur la dévaluation de la monnaie byzantine au XIe siècle ; essai d'interprétation*. Rezumatele acestor două comunicări au fost imprimate în volumul *Résumés — Communications*, distribuit participanților la deschiderea congresului.

Au mai luat parte la lucrări următorii cercetători în domeniul numismaticii : George C. Miles (New York), care a prezentat comunicarea *Painted Pseudo Kufic Ornamentation in Byzantine Churches in Greece* (secția a IV-a Arheologie, 8 sept.), I. G. Spasski (Leningrad) și Nadia Soboleva (Moscova).

Lucrările secției de numismatică și vizitele făcute de către delegații străini la principalele colecții numismatice ale capitalei noastre au prilejuit un interesant schimb de impresii, în spiritul colaborării internaționale pe tărîm științific și cultural.

Al XIV-lea Congres al Federației Internaționale a Medaliei — FIDEM, Köln, 1971. Ultimul congres organizat sub auspiciile Federației Internaționale a Medaliei a avut darul să reunească din nou prieteni ai medaliei din lumea întreagă, de data aceasta la Köln, pe malul Rinului, în Republica Federală Germania. Au participat numeroși delegați — creatori și editori de medalii, reprezentanți ai unor colecții publice — din diverse țări. România a fost reprezentată de către semnatarul acestor rânduri, ca membru delegat al FIDEM pentru țara noastră.

Lucrările congresului s-au ținut între 14—18 septembrie, cu încă două zile de program suplimentar, acesta constînd din vizitarea unor muzee și școli de arte și meserii din Köln.

În timpul congresului, s-au prezentat următoarele comunicări :

— Elvira Eliza Clain-Stéfanelli (Washington) : *L'influence des artistes médailleurs d'origine allemande sur la médaille américaine* ;

— Harry Elstrom (Louvain) : *La technique de la glyptique* ;

— Joachim Datow (Ludwigshafen) : *La médaille allemande entre le modern style et l'expressionnisme* ;

— Josèphe Jacquot (Paris) : *La médaille française au XXe siècle* ;

— Vaclav Prochazka (Praga) : *La médaille modern style en Bohême* ;

— Hans Boltshauser (Bâle) : *Goethe et les musiciens* ;

— Vladimir Clain-Stéfanelli (Washington) : *L'influence des immigrants allemands sur la technique de la médaille aux Etats Unis d'Amérique*.

În cadrul congresului, a fost organizată, ca de obicei, o expoziție internațională a medaliei contemporane, la care au fost prezentate opere realizate de artiști din următoarele țări : Anglia, Australia, Austria, Belgia, Canada, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, R. F. Germania, Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Spania, Statele Unite ale Americii, Suedia și Ungaria. Spre regretul nostru, au lipsit cu totul operele artiștilor din România, deși țara noastră are o frumoasă tradiție a artei medalistice.

Expoziția internațională a medaliei contemporane a fost organizată în localul Camerei meseriilor din Köln, acolo unde s-au ținut și lucrările congresului.

Pe lângă aceasta, pasionații amatori de medalii au mai organizat încă trei expoziții de proporții mai reduse și anume:

Medalii privitoare la orașul Köln și Poeți și gânditori, în localul Muzeului orașului Köln „Zeughaus“;

Medicina in nummis, la Banca orașului Köln;

Cercetători și descoperitori în științele naturale și în tehnică, la Casa de Economii a orașului Köln.

În cursul congresului, participanții au putut vizita principalele monumente ale orașului Köln; de asemenea, organizatorii le-au oferit o frumoasă excursie la Brühl, Bonn, Altenburg și Düsseldorf.

În ședința de închidere, biroul FIDEM a hotărât ca viitorul congres să aibă loc în 1973 la Helsinki.

II. PREZENȚE NUMISMATICE ÎN EXPOZIȚII BUCUREȘTENE

În cursul anului 1971, au fost organizate la București, în localul Muzeului de artă al Republicii Socialiste România, două expoziții la care a revenit un loc însemnat numismaticii și altor discipline care fac obiectul preocupărilor acestei publicații.

Cea dintâi, *Cultura bizantină în România*, a fost inaugurată la 6 sept., în cadrul manifestărilor prilejuite de cel de-al XIV-lea Congres internațional de studii bizantine de la București, și a rămas deschisă pînă la 7 noiembrie. Era normal ca dintre prezențele bizantine pe teritoriul României, să nu lipsească monedele și sigiliile. De la fundarea de către Constantin cel Mare a orașului care i-a purtat numele și pînă la mijlocul secolului al XIV-lea, moneda romană tîrzie și apoi cea bizantină s-au răspîndit aproape fără întrerupere pe întinsul țării noastre. Exemple mai reprezentative au fost expuse publicului, în cadrul tematicii generale a acestei expoziții; de asemenea, au mai fost prezentate și sigilii bizantine din secolele VI—XII.

Un catalog, mult mai bogat decît ar fi cerut expoziția însăși — restrînsă, simțitor, în raport cu prevederile organizatorilor —, a fost editat cu același prilej (Ion Barnea, Octavian Iliescu, Corina Nicolescu, *Cultura bizantină în România*, București, 1971, 263 (— 264) p., cu ilustrații în text și numeroase planșe, dintre care unele în culori). Menționăm că autorii catalogului au fost și organizatorii expoziției.

A doua expoziție, *Arta iraniană în colecțiile din Republica Socialistă România*, a fost prilejuită de a 2500-a aniversare a creării statului iranian. Organizată tot la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România, a fost deschisă de la 8 octombrie la 7 noiembrie. Alături de alte exponate — manuscrise și cărți rare, miniaturi, ceramică, textile și obiecte de metal —, au fost prezentate și câteva monede, începînd cu daricii de aur și siclii de argint ai dinastiei achemenide și sfîrșind cu emisiunile persane din ultimii ani a secolului al XIX-lea. Monedele expuse proveneau din colecțiile Cabinetului numismatic al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România și ale Institutului de arheologie al Academiei de Științe Socialiste România.

Catalogul expoziției *Arta iraniană în colecțiile din Republica Socialistă România*, București, 1971 (142 p.), a fost editat în splendide condiții grafice, cu ilustrații în alb-negru și în culori. Dintr-o eroare a redacției, fig. nr. 55 se referă nu la nr. 173

din catalog (siclă emis de Artaxerxes I Longomanus), cum greșit se arată în text, ci la nr. 175 b, daric emis de Artaxerxes III Ochus.

Organizarea secției numismatice a expoziției și redactarea textului respectiv al catalogului au revenit cercetătorilor Octavian Iliescu și Gheorghe Poenaru Bordea.

III. ISTORIA MONEDEI ÎN ROMÂNIA ÎN CADRUL MUZEULUI DE ISTORIE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Muzeul de istorie a Republicii Socialiste România, inaugurat la 8 mai 1972, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, prezintă publicului larg istoria dezvoltării societății omenești de pe teritoriul României, din paleolitic și pînă în etapa actuală, de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Crearea acestui muzeu este un act de cultură de mare însemnătate, contribuind la educarea maselor largi și la răspîndirea cunoștințelor privitoare la istoria patriei, fundamentate riguros științific.

În cadrul acestui muzeu, o sală întreagă este consacrată istoriei monedei pe teritoriul României, începînd cu folosirea obiectelor de schimb premonetar, în epoca bronzului, și continuînd pînă la monedele și bancnotele emise de Republica Socialistă România. Momentele cele mai însemnate din această evoluție a mijloacelor de schimb, într-un răstimp de trei milenii și jumătate, au fost scoase în evidență, alăturîndu-se pieselor expuse machete și reproduceri fotografice mult mărite, spre a da posibilitatea vizitatorilor să rețină impresii durabile.

Sarcina organizării secției de numismatică, de la stabilirea tematicii și pînă la definitivarea expoziției, a fost încredințată de către conducerea Muzeului autorului acestor rînduri.

IV. INFIINȚAREA UNUI ORGANISM ȘTIINȚIFIC DESTINAT STUDIERII HERALDICII ȘI SIGILOGRAFIEI

Două din disciplinele cultivate în coloanele acestei publicații fac obiectul preocupărilor unui organism științific de curînd creat în țara noastră. La 12 mai 1971, a luat ființă *Comisia de heraldică, genealogie și sigilografie* de pe lîngă Institutul de istorie „N. Iorga” al Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România. În cadrul acestei Comisii, au fost prezentate numeroase comunicări din domeniul disciplinelor amintite. Inființarea acestei Comisii este bine venită; de pe acum, ea a creat condițiile necesare dezvoltării cercetărilor de heraldică, genealogie și sigilografie din țara noastră, ale căror rezultate sînt așteptate cu un viu interes. Vom aminti că la cel de-al XI-lea Congres internațional de științe genealogice și heraldice, care a avut loc la Liège între 29 mai și 2 iunie 1972, membrii Comisiei mai sus menționate au prezentat un număr de 9 comunicări, cu o tematică foarte variată.

V. NOI MEMBRI DE ONOARE AI SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

Inființată la 28 decembrie 1903, Societatea numismatică română a avut de la început preocuparea de a urmări activitatea numismatică desfășurată pe plan internațional.

Pe această linie, ca o dovadă a prețuirii operei create de savanți numismați străini, Societatea numismatică română a proclamat cu consecvență, din rîndul lor, membri de onoare. Ca exemple, am putea aminti aici nume ilustre: Ernest Babelon, Adrien Blanchet, Harold Mattingly, Edward T. Newell, Kurt Regling, E. A. Sydenham și alții.

Continuînd această tradiție, adunarea generală a Societății numismatice române, întrunită în ședința din 28 februarie 1971, a proclamat doi membri de onoare și anume: Miss Margaret Thompson, membră a Societății numismatice americane (New York), și M. Georges Le Rider, conservator-șef al Cabinetului de medalii de la Biblioteca Națională (Paris). Lucrări recente ale celor doi savanți au fost prezentate și în paginile publicației, Studii și cercetări de numismatică, IV, 1968, p. 512, 514. Consemnînd cele de mai sus, ne exprimăm convingerea că hotărîrea adunării generale a Societății numismatice române din 28 februarie 1971 va contribui la o mai strînsă colaborare internațională în domeniul numismaticii.

Notă adițională. În timp ce această cronică era sub tipar, au mai fost proclamați membri de onoare ai Societății numismatice române următorii savanți străini: Michael H. Crawford (Cambridge) și Heinz Frengler (Berlin) (25.III.1973); Attilio Stazio (Bari) (30.IX.1973).

Octavian Iliescu

DIN VIAȚA SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

MEMBRI DE ONOARE

Babelon, Jean, <i>Paris</i>	Gerassimov, Todor, <i>Sofia</i>
Bott, Ioan, <i>Timișoara</i>	Giurescu, Constantin C., <i>București</i>
Cesano, Secondina Lorenzina, <i>Roma</i>	Gumowski, Marian, <i>Cracovia</i>
Ciurea, Vasile, <i>Fălticeni</i>	Le Rider, Georges, <i>Paris</i>
Crawford, Michael H., <i>Cambridge</i>	Liviu, Alexandru, <i>București</i>
Daicoviciu, Constantin, <i>Cluj</i>	Naum, Theodor, <i>Cluj</i>
Diaconescu, Emil, <i>Iași</i>	Negrea, Octavian, <i>București</i>
Doncea, Constantin, <i>București</i>	Nohejlová-Pratová, Emanuela, <i>Praga</i>
Dumitrescu, Dumitru, <i>București</i>	Petrescu-Dîmbovița, Mircea, <i>Iași</i>
Frengler, Heinz, <i>Berlin</i>	Pîrvulescu, Ioan D., <i>București</i>
Fleșeriu, Remus, <i>București</i>	Polanski, Ștefan, <i>București</i>
Georgescu, Florian, <i>București</i>	Stazio, Attilio, <i>Bari</i>
Georgescu, Horațiu, <i>București</i>	Suhle, Arthur, <i>Berlin</i>
	Sumănar, Ioan, <i>București</i>
	Thompson, Margaret, <i>New York</i>
	Vulpe, Radu, <i>București</i>

MEMBRI ACTIVI

Adam, Iosif — <i>Timișoara</i>	Balif, Andrei — <i>Iași</i>
Agotha, Andrei — <i>Timișoara</i>	Băcanu, Valeriu — <i>Brașov</i>
Almassy, Ludovic — <i>Oradea</i>	Bălăcescu, Corneliu — <i>București</i>
Apostol, Odysseus — <i>București</i>	Bălășanu, Paul — <i>Bacău</i>
Badea, Ion R. — <i>Petroșani</i>	Bălțatu, Adam — <i>București</i>
Badea, Pompiliu — <i>Drobeta-Turnu Severin</i>	Bărui, Constantin — <i>Oradea</i>
	Becker, Adolf — <i>Reșița</i>

- Bethlen, Aniko — *Tg. Mureș*
 Biro, Ioan — *Tg. Mureș*
 Bița, Traian — *Pașcani*
 Bîrzănescu, George — *Mangalia*
 Bogdan, Victor — *București*
 Boianțiu, Nicolae P. — *Călimănești*
 Bolchi, Friderich — *București*
 Bordei, Zaharia — *Piatra Neamț*
 Bran, Gheorghe — *Cluj*
 Braun, Bruno — *Timișoara*
 Brîndușescu, Viorica — *Petroșani*
 Burlacov, Andrei — *Tîrgoviște*
 Buzdugan, George — *București*
 Buzdugan, George G. — *București*
 Catone, Ștefan — *București*
 Cazacu, Matei — *București*
 Călin, Doru I. — *Craiova*
 Călin, Ion D. — *Craiova*
 Căpățînă, Gheorghe — *București*
 Cărpineanu, Constantin — *Arad*
 Cicirean, Gh. — *Timișoara*
 Cincă, Vasile — *Craiova*
 Cibotea, Dincă — *Cernele* — *Craiova*
 Ciofu, Valerian — *București*
 Cismaru, Gheorghe — *Craiova*
 Ciudin, Nicolae — *Piatra Neamț*
 Cojocărescu, Maria — *București*
 Coman, Alexandru — *Sibiu*
 Coman, Vasile — *Sibiu*
 Comșa, Carol — *Sibiu*
 Condurachi, Em. — *București*
 Constantinescu, Iulia — *București*
 Constantinescu, Pincu — *București*
 Corduleanu, Valeriu — *Slănic-Prahova*
 Costăchescu Daniel — *Brăila*
 Costinescu, Ion D. — *București*
 Crăciun, Georgeta — *Iasi*
 Cristea, Jacques — *Rădăuți*
 Cristescu, Ion — *București*
 Cruceru, Nicolae — *București*
 Csernich, Francisc — *Timișoara*
 Cuarente, Emil — *Călărași*
 Culcer, Dan — *Tg. Mureș*
 Culică, Vasile — *Călărași*
 Cumpătescu, Andone — *Iasi*
 Cuteanu, Laurențiu Virgil — *Brașov*
 Deculescu, Constantin — *București*
 Demeter, Dan — *Lugoj*
 Diaconescu, Alexandru I. — *București*
 Diaconescu, George — *Iasi*
 Diaconescu, Tudor V. — *Fălticeni*
 Dinu, Alexandru F. — *Craiova*
 Dinu, Ștefan — *București*
 Dimian, Irimia E. — *București*
 Ditroi, Erwin — *Cluj*
 Dogariu, Octavian — *Timișoara*
 Dogaru, Ion — *București*
 Donoiu, Ion — *București*
 Dorelly, Alexandru — *Timișoara*
 Drăgan, Paul-George — *Petroșani*
 Dumitrescu, Mihai G. — *București*
 Dumitrescu, Ștefan — *București*
 Enăștescu, Nicolae — *București*
 Enescu, Nicolae Z. — *București*
 Epure, Bencea — *Petroșani*
 Farcaș, Ioan — *București*
 Feldioreanu, Traian — *Cluj*
 Feldman, Teodor — *Timișoara*
 Felea, Romulus — *Cluj*
 Fetea, Alexandru — *Arad*
 Fetea, Alexandru A. — *Arad*
 Florea, Flavius Antonius — *București*
 Florea, Liviu — *București*
 Frankel, Maer — *București*
 Frunză, Gheorghe — *Pitești*
 Furdui, Titus — *Cluj*
 Gașpar, Petru — *Reșița*
 Georgevici, Ioan — *Reșița*
 Gherghina, Virgiliu C. — *Craiova*
 Ghiorghiu, Constantin — *București*
 Giureanu, Costel — *Bîrlad*
 Golimaș, Aurel — *Craiova*
 Golubțov, Vsevolod — *București*
 Gombar, Alexandru — *Satu Mare*
 Gorovei, Ștefan — *București*
 Groza, Liviu — *Caransebeș*
 Hlinca, Gustav — *Reșița*
 Ianculescu, Mitru — *Timișoara*
 Ievreinov, Alexandru — *București*
 Ilea, Ioan — *Cluj*
 Iliescu, Nicolae C. — *București*
 Iliescu, Octavian — *București*
 Ionescu, Haralambie — *București*
 Ionescu, Mihai — *Craiova*
 Ioniță, Mihail P. — *București*

- Iordache, Nicolae P. — *București*
 Irinei, Gheorghe C. — *Miroslăvești-Iași*
 Isăcescu, Elena — *București*
 Istrate, Aureliu — *Timișoara*
 Istrate, Mircea — *Craiova*
 Jifcovici, Ion — *Oravița*
 Justwan, Anton — *București*
 Kalinka, Rudolf — *Iași*
 Kalman, Filep — *Tg. Mureș*
 Kapecz, Ludovic — *Tg. Mureș*
 Karoly, Francisc Iosif — *București*
 Kerekgyárto, Emerich — *Oradea*
 Keresztes, Gyula — *Tg. Mureș*
 Kiss, Mihai — *Timișoara*
 Kiss, Otto — *Arad*
 Klein, Erwin — *Brașov*
 Klement, Carol — *Baia Mare*
 Konschitzky, Walter — *Timișoara*
 Kurta, Filip — *Bocșa*
 Larionescu, Mircea — *Sibiu*
 Lászlo, Francisc — *Tg. Mureș*
 Lászlo, Ioszeff Petru — *Tg. Mureș*
 Laszloffy, Alădar — *Cluj*
 Leescu, Petru — *Constanța*
 Leșcu, Octavian — *Timișoara*
 Liculescu, Mihail — *Medgidia*
 Lipceanu, Oleg — *Iași*
 Luchian, Octavian — *București*
 Lungescu, Paul — *București*
 Lungoci, Filip — *Suceava*
 Lupescu, Constantin I. — *Craiova*
 Macarie, Victor — *Iași*
 Manu, Nicolae — *Băicoi*
 Marc, Horațiu — *București*
 Marcef, Ștefan — *București*
 Marinescu, Anghel M. — *Craiova*
 Marinescu, Jan — *Pucioasa*
 Martin, Virgil — *Petroșani*
 Matei, Alexandru — *Cluj*
 Mănescu, Constantin — *București*
 Măzureanu, Victor — *Craiova*
 Melha, Petru — *Petroșani*
 Metzulescu, Stelian — *București*
 Miculescu, Constantin — *București*
 Mihai, Constantin T. — *București*
 Mihăileanu, Ioan — *București*
 Mihăilescu-Bîrliba, Virgiliu — *Piatra
Neamț*
 Mikle, Ludovic — *Bistrița*
 Milint, Emil — *Sibiu*
 Miloi, Gheorghe — *Arad*
 Mindl, Rudolf — *Lipova*
 Minea, Manole — *Craiova*
 Mioc, Ion — *Reșița*
 Mitrea, Bucur — *București*
 Molnár, Iosif — *Tg. Mureș*
 Munteanu, Aurel — *București*
 Nagy, Bela — *Baia Mare*
 Neagoe, Vladimir — *Ploești*
 Neuman, Geza — *Cluj*
 Nichi, Virgil — *Oradea*
 Nosievici, Emanoil — *București*
 Onofrei, N. — *București*
 Oprea, Marin — *Cluj*
 Oprescu, Constantin C. — *București*
 Oprescu, Dan C. — *București*
 Opreșiu, Traian I. — *Sibiu*
 Oteteleșanu, Radu Constantin — *Bucu-
rești*
 Pană, George S. — *Constanța*
 Pană, Traian C. — *Craiova*
 Pascu, Mircea — *Petroșani*
 Papadopol, Șerban — *București*
 Patakfalvi, Alexandru S. — *Tg. Mureș*
 Pătrașcu, Ion — *Craiova*
 Petolescu, Carmen, Maria — *București*
 Petrescu, Silviu — *București*
 Petrescu-Vrancea, Vintilă — *București*
 Petrică, Nicolae — *Lugoj*
 Piescu, Petre — *Timișoara*
 Pilz, Iosif — *Timișoara*
 Plack, Matei-Maşloc — *Timiș*
 Poenaru Bordea, Gheorghe — *București*
 Polgar, Fabian M. — *Arad*
 Pompas, Mihail G. — *București*
 Popescu, Anton A. — *Drăcșănei-Teleor-
man*
 Popescu, Ion A. — *Constanța*
 Popescu, Ion O. — *București*
 Popescu, Moise — *București*
 Popescu, Traian — *Oțelul Roșu*
 Popovici, Micipsa — *București*
 Poszlev, Mihai — *Timișoara*
 Poporogu, Ioan Gh. — *Petroșani*

- Potcoavă, Vasile — Cluj
 Preda, Constantin D. — București
 Proca, Eugen — București
 Rechler, Rudy — Constanța
 Resch, Friderich — Timișoara
 Rezmeriță, Eugen — București
 Rezmeriță, Stela — București
 Roth, Valentin — București
 Rughinov, Grigore — București
 Rusu, Remus A. — Constanța
 Sabolovicts, Iosif — Sînnicolaul Mare
 Saja, Atila Alexandru — Satu Mare
 Samoilă, Spiru — București
 Sava, Victor — București
 Savaniu, Petre — Cluj
 Scarlat, Aurel M. — Hîrlău
 Scheanu, Mihai — Craiova
 Schmidt, Iosif — Reșița
 Schmidt, Toma — Tomnatic-Timiș
 Schneider, Peter H. — Tâlmaciu-Sibiu
 Schulz, Carol — Cîsnădie
 Schulze, Paul — București
 Schwager, Otto — Reșița
 Simionescu, Constantin G. — București
 Sîrbulescu, Dan — Drobeta-Turnu Se-
 verin
 Smaranda, Aurel — București
 Son, Constantin — Oravița
 Spartali Mavrus, Maria — București
 Spiru, Ioan — Alexandria
 Stan, Dimitrie — Reșița
 Stancu, Tudorică — București
 Statnic, Gleb N. — București
 Stavarache, Alexandru V. I. — Bucu-
 rești
 Stănoiu, Dan — București
 Stoianovici-Donat, Elena — București
 Stoica, Onoriu — Craiova
 Székely, Artur — București
 Schiopu, Alexandru P. — Bocșa
 Șerbănescu, Nicolae I. — București
 Știrbu, Constanța — București
 Tănăsescu, Ecaterina — București
 Tănăsescu, Ștefan — București
 Teleguș, Mircea — Timișoara
 Teodoreanu, Eugen F. — București
 Teodorescu, Gheorghe — București
 Teodorescu, Petre — București
 Teodorescu, Virgil — București
 Tocaciu, Dan — București
 Tomescu, Mihai — Ploiești
 Tomescu, Mihai Fl. — Tg. Mureș
 Tomulescu, Emilian — Petroșani
 Torac, Nicolae I. — Rădăuți
 Triess, Ioan — Fintinele-Arad
 Triest, Anton — Arad
 Trohani, Gh. N. — București
 Tudor, Gheorghe V. — Craiova
 Turcu, Călin — Vălenii de Munte —
 Prahova
 Tonea, Tudor D. — Craiova
 Vătămanu, Nicolae — București
 Velescu, Șerban — București
 Vlad, Tiberiu Leonard — Iași
 Voiculescu, Paul — București
 Voinea, Ioan — București
 Voinea, Stelian — Timișoara
 Vulcu, Adrian Grigore — Tg. Mureș
 Weiss, Sigismund — Brașov
 Werner, Ioan Mario — Timișoara
 Winkler, Iudita — Cluj
 Zaporojan, Grigore — Timișoara

DE LA REDACȚIE

PUBLICAȚII SOSITE LA REDACȚIE

- DAVENPORT, JOHN S. European crowns 1700—1800
Spink & Son Ltd, London, 1964
- DAVENPORT, JOHN S. German Talers 1700—1800
Spink & Son Ltd, London 1965
- RATTO, R. Monnaies, byzantines, Réimpression : J. Schulman, Amsterdam, 1959.
- SEAR, DAVID R. Roman coins and their values. B. A. Seaby Ltd, London, 1964.
- SEABY, H. A. Greek coins and their values. B. A. Seaby Ltd. London, 1966.
- POLIVKA, EDUARD. Mince Františka Iosefa I (1848—1916), Praha, 1966
- CLAIN-STEANELLI, VLADIMIR. History of the national numismatic collections.
Smithsonian. Bul. 229 : Contributions from The Museum of History and Technology :
Paper 31. Washington.
- CLAIN-STEFANELLI, ELVIRA ELIZA. Italian coin engravers since 1800 *Bul.* 229
Contributions from The Museum of History and Technology : Paper 33.
Washington.
- Numismatische Beiträge, 1971/I. Arbeitsmaterial für die Fachgruppen Numismatik des
Deutschen Kulturbundes, Berlin, 1970.
- Idem 1971/II.
- HUSZAR, L. Der Karlsburger Medailleur Karl Wurschbauer.
Separatum : *Acta historiae artium Academiae Scientiarum Hungaricae*
Tom XII, Fasc. 3—4, Budapest, 1966.
- Glasnik numizmatičnega društva Slovenije.* Leto 4, Stev. 7 Ljubljana, marec 1972.
- GEDAI, I. Fremde Münzen im Karpatenbecken aus den 11—13 Jahrhunderten.
Separatum : *Acta archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 21, Bu-
dapest 1969.
- POHL, ARTUR, Hunyadi Iános pénzverése. Separatum : *Numizmatikai Közlöny* LXVIII—
LXIX (1969—1970), Budapest.

DIETZEL, HEINZ. Die Münzen Europas 1900—1945, 1. Auflage 1971 Erich Pröh. abt Verlag, Berlin.

BUZDUGAN, G., NICULIȚĂ, GH. Medalii și plachete românești, București 1971.

GADOURY, VICTOR. World Coins, nr. 19, 20, 21—1971. Baden-Baden.

Zentrale Münz-Ausstellung der DDR. Katalog Deutscher Kulturbund, Dresden, 1971.

Wochenendausgabe „Tribüne“. Organ des Bundesvorstandes des F.D.G.B. nr. 19—26 Ian. 1973.

ANUNȚ

— Societatea numismatică română ține ședințe de comunicări la ora 11 în ultima duminică a lunilor ianuarie—iunie, septembrie—decembrie. Ședințele au loc în sala de conferințe a Muzeului de istorie a Municipiului București, B-dul 1848 nr. 2.

— În anul 1973, Societatea numismatică română are în program bătărea următoarelor medalii :

300 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir ;

70 de ani de la înființarea Societății numismatice române.

Inscrierile în vederea obținerii acestor medalii se fac la secretariatul Societății.